

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: Pohled pracovníků dětského domova na kvalitu života a životní spokojenost jejich klientů

Autorka práce: Jitka Ježková

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.

Bakalářská práce se věnuje tématu, které se psychologickém diskurzu i empirickém výzkumu začíná frekventovaněji reflektovat, i jako jedno z témat ohrožení u dětí či dospívajících v rámci ústavní výchovy a kritiky institucionální výchovy obecně. Výslednou práci autorky považuji za podnětnou pro poradenské i pedagogické pracovníky v rámci práce s ohroženými dětmi. Práce poukazuje na slabá místa systému umístování dětí do ústavní výchovy, ale i možné benefity pro dítě, jehož rodina je pro jeho komplexní psychický či emoční vývoj spíše rizikem.

Cíle studie jsou jednoznačně vytyčeny a volba jednotlivých kapitol či podkapitol míří k finálnímu splnění cíle, návaznost je plynulá, logická, práce se drží tradičního dělení na teoretickou a praktickou část. Úvodní kapitoly komunikují s empirickou částí. V úvodní kapitole se autorka věnuje terminologickému definování hlavních pojmů a legislativnímu vymezení problematiky ústavní výchovy a sociálně právní ochrany dítěte. Pro potřeby uvedení do problematiky se jedná o dostatečný, čtivý a srozumitelný přehled. Všechna subtémata jsou relevantní ke zkoumané problematice, obzvláště bych chtěla vyzdvihnout, že se studentka věnuje kromě syndromu CAN i novějším teoretickým a terminologickým koncepcím typu komplexní vývojové trauma a adverzní zkušenosti v dětství (ACE). Taktéž v teoretickém zakotvení pojmu kvality života a životní spokojenosti formuluje autorka aktuální, relevantní autory a vymezení. Citační norma je dodržována, rozsah použitých zdrojů je adekvátní, včetně zahraničních zdrojů.

Výzkumný design byl zvolen kvalitativní. V rámci kvalitativní analýzy zpracovávala data od pěti účastníků, vychovatelů v dětských domovech, získaná polostrukturovaným rozhovorem. Volbu výzkumných otázek odůvodnila, jsou v souladu s cíli práce a lze očekávat jejich dobrou nasycenost.

V empirické části autorka prokázala adekvátní metodologické zázemí. Postupná kategorizace dat, míra interpretace jsou v souladu s kritérii kladenými na kvalitativní výzkumný design, včetně reflexe vědomí nedostatků vyvěrajících z malého, nereprezentativního

výzkumného vzorku. Přesto je při prezentaci dat zjevná snaha badatelky o komplexnost a plastičnost dat, včetně krátkého kazuistického představení jednotlivých respondentů a uvedeném i kontextu jejich práce (např. role ředitele, délka praxe v ústavní výchově či velikost dětského domova). V interpretaci zjištění spatřuji vyváženost mezi individuálními zkušenostmi jednotlivých účastníků a nalézání společných témat, styčných ploch, specifíků pro danou cílovou skupinu – tedy dětské klienty dětských domovů. Je dobře, že si studentka pro bakalářský projekt zvolila dospělé respondenty, u kterých lze přeci jen s ohledem na poměrnou citlivost tématu očekávat určitou osobnostní zralost, schopnost reflexe tématu kvality života. Data získaná přímo od dětských a dospívajících klientů dětských domovů by jistě přinesla jinou optiku a následnou operacionalizaci kategorií, ale zcela musím ocenit, etickou rovinu přístupu studentky k této ohrožené skupině dětí. Je možné, že po nabytí větší zkušenosti bude v tématu pokračovat u jiného typu závěrečné práce.

Některé závěry obsahové analýzy si přímo říkají o zkvalitnění péče o děti a dospívající v dětských domovech a to ve všech fázích pobytu. Respondenti často v otázce kvality života reflektovaly materiální, vzdělanostní a volnočasovou složku kvality života, ale naopak jiné aspekty byly v datech spíše jaksi latentní. V tomto směru vnímám závěry práce jako velmi užitečné a podnětné a prosím studentku, aby se na tyto konkrétní závěry zaměřila i při obhajobě práce.

Celkově považuji bakalářskou práci za kvalitně zvládnutou, obsahuje všechny povinné části, cíle práce byly naplněny, práce má také možný aplikační dopad. Výsledky kontroly v SiS nevedou k podezření, že by práce byla plagiátem. Studentka v závěrečné práci nedeklaruje použití nástrojů umělé inteligence, odevzdaný text je posuzován jako dílo vzniklé bez přispění AI.

Bakalářskou práci Jitky Ježkové doporučuji k obhajobě.